د کانالونو پرچاوې او سربندونه

Weirs and Canal intakes

لیکوالان :

Nell Kolden** او **Taylor Barnett

ژباړه : انجینر سید سمیع الله نصرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

ټولو هغه غریبو محصلینو ته ،چې په خالي جیب بیا هم همت کوي او خپلو درسونو ته په سختو مشکلاتو ادامه ورکوي

انجینر سید سمیع الله نصرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کانال پرچاوې او سربندونه

موخې :

1. ترڅو د اصلی کانال څخه فرعی کانال ته اوبه انتقال کړی.
2. تر څو د وخت په دوران کې uniform Flow په ساتنه کې مرسته وکړی .
3. تر څو جریان اندازه شي.
4. ترڅو د جریان کوچنی اندازه ضخامت وساتل شي .
5. ترڅو د سیندونو درجه بندی کنترول کړی .

د پرچاوې عمومی ډولونه Main Types of Weirs

1. تیره څوکه لرونکی پرچاوه Sharp Crested Weir
2. پلن څوکه لرونکی پرچاوه Broad Crested Weir
3. عموی غابنی لرونکې پرچاوه V-Notch Weir

د سربند ډولونه Main Types of Canal Intakes

1. اړخیز یا افقی سربند Lateral Intake
2. تل یا بیخ سربند Bottom Intake
3. سر د پاسه سربند Overhead Intake (Inlets in piers are used for water intake)

بند لرونکی اړخیز سربند Lateral Intake with damming :

1. په پرچاوو کې او همدارنګه یو شان هایدرولیکی د کنترول ساختمانونو د یو رقم ساتنې لپاره استعمالیږی .
2. د سیند د بې پامۍ لپاره نیونکو ساختمانونو ته اجازه ور کوی .
3. د غیر بند لرونکی سربند په نسبت یی جوړونه او ډیزاین سخت دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

4. د محیط سره د غیر بند لرونکی سربند په نسبت ښه تصادم لري .

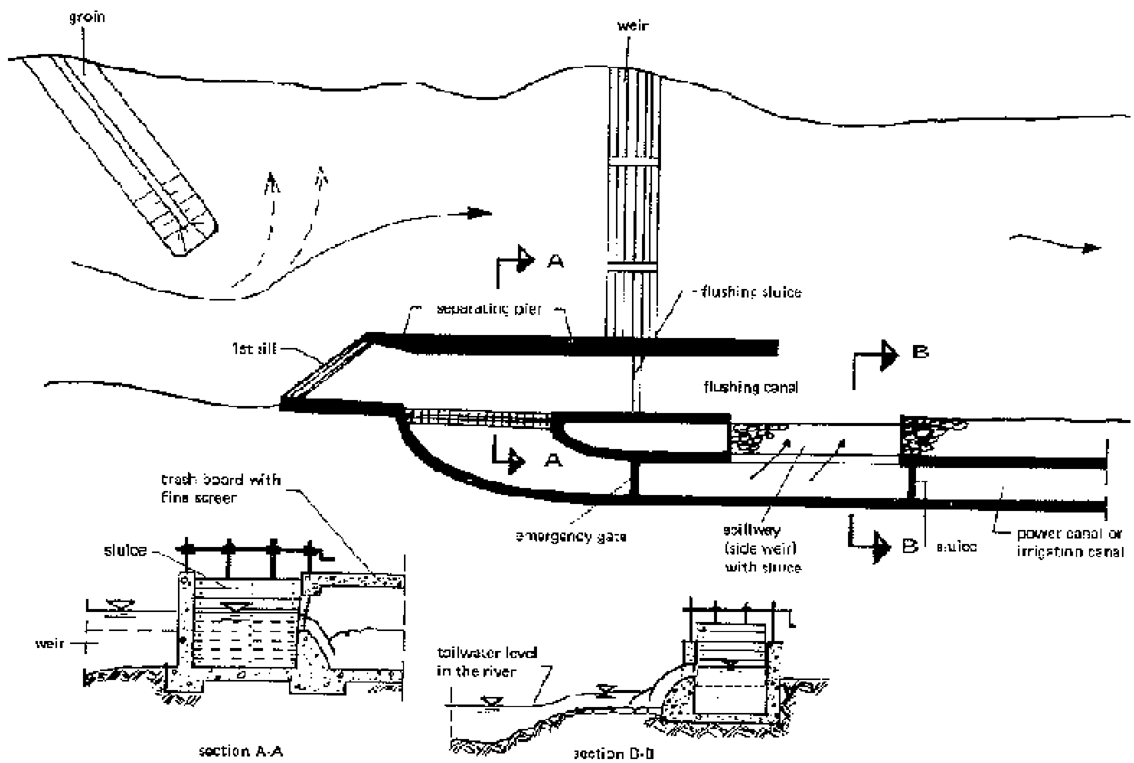

Example of a lateral intake with damming

غیر بند لرونکی اړخیز یا افقی سربند **Lateral Intake without damming**

1. د نیونکی جریان اندازه یی 1-2cms ده چې $2cms<R_{iver}$ ده .
2. د نیونکی جریان اندازه په کې د سیند له اندازې سره مساوی ده ،ځکه دلته کوم کنترولونکی ساختمان نشته دی ،تر څو سیند په برخو کړی .
3. شاته اوبو مخه نیسي او جوړونه یی هم اقتصادی ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

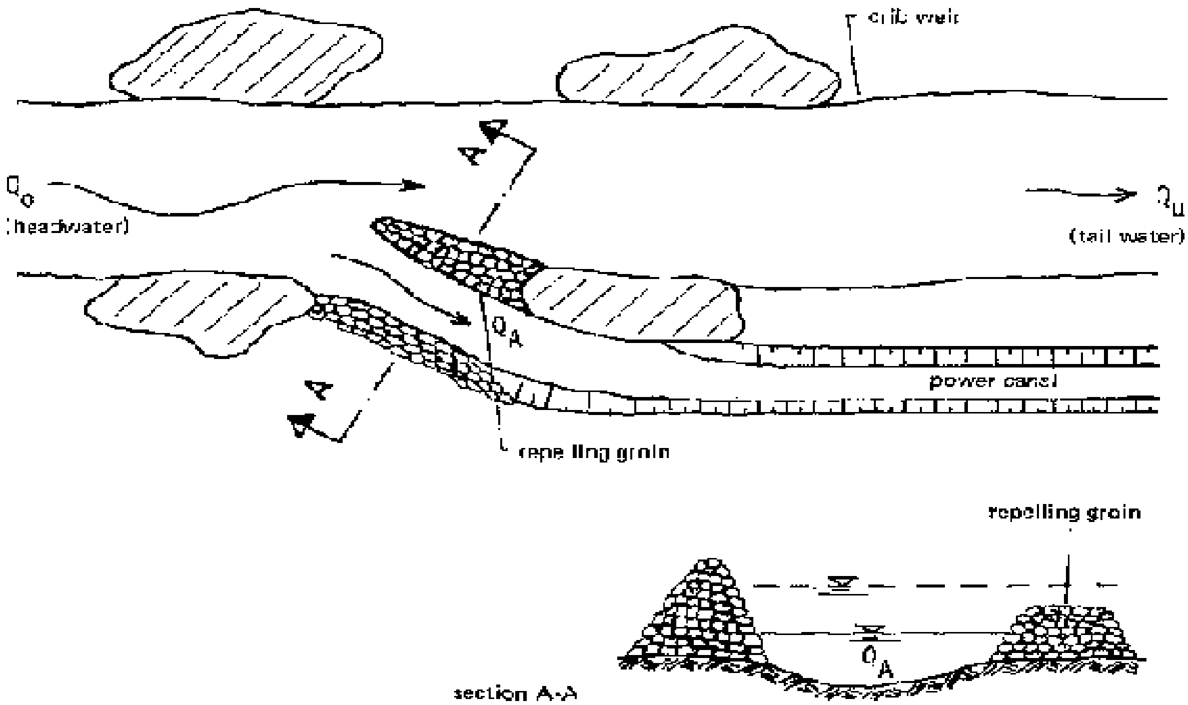

Example of a lateral intake without damming

د تل سربند Bottom Intakes

1. د Tyrolean Intakes په نوم هم یادیږی .
2. د سیند څخه اوبه استعمالوونکی کانال ته انتقالوی
3. ذرات او پاتې شونې يي په ښکته برخه د وینځل شوی صفحې څخه لوی وی .
4. په نیونکی کانال کې د اوبو جریان اعظمې وی نو په دی اساس د انرژی د تولید لپاره ښه انتخاب دی .

تیره څوکه لرونکې پرچاوه Sharp Crested Weirs

فکر وکړی چې تیره څوکه لرونکی پرچاوه کله چې y_1 د پورته برخې د ضخامت اندازه او L د پرچاوی طول وی .

د جریان د اندازی ساختمانونو لپاره هم استعمالیږی .

د لاندی فرمول په مرسته د پرچاوې د اوبو جریان مقدار پیدا کوو :

(c) ketabton.com: The Digital Library

$$Q = \frac{2}{3} C_d \sqrt{2g} b H_1^{\frac{3}{2}}$$
$$C_d = 0.611 + 0.075 \left(\frac{H_1}{p_w}\right)$$

H_1 د پرچاوې د مجموعي انرژي ده.

پرچاوه په هغه صورت کې Submerged ده کله چې :

$$S = \frac{y_2}{y_1} \geq 0.15$$
$$f(S) = \left[\left(1 - S^{\frac{3}{2}}\right)\right]^{0.38}$$

که چیرته پرچاوه submerged وی نو د پرچاوې دیسچارج باید په f(S) کې ضرب شي .

پلن څوکه لرونکې پرچاوه Broad Crested Weirs

کله چې $0.07 \leq H/L \leq 0.7$ نو پرچاوه پلن څوکه لرونکې ده .

د پرچاوې د اوبو جریان د لاندی فرمول په مرسته پیدا کوو :

$$Q = \frac{2}{3} C_d \sqrt{\frac{2g}{3}} b H_1^{\frac{3}{2}}$$
$$C_d = 0.93 + 0.1 \left(\frac{H_1}{p_w}\right)$$

پرچاوه په هغه صورت کې Submerged ده کله چې :

$$S = \frac{y_2}{y_1} \geq 0.65$$
$$f(S) = (9.81S - 7.55S^2 - 2.26)^{1/2}$$

که چیرته پرچاوه submerged وی نو د پرچاوې دیسچارج باید په f(S) کې ضرب شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

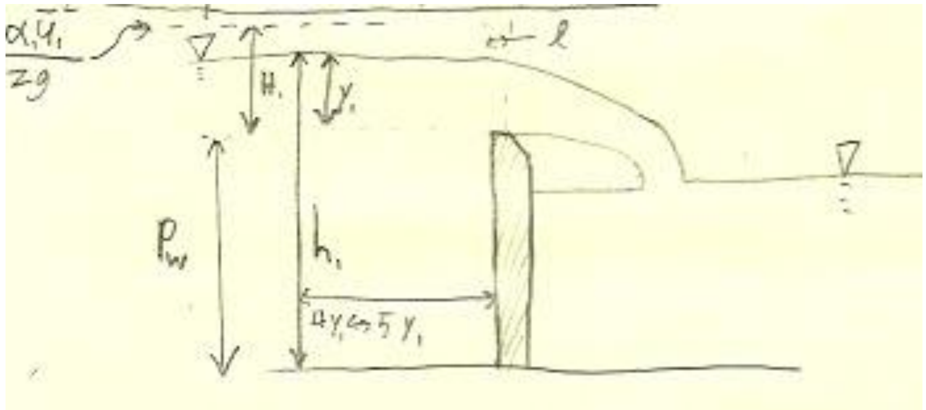

Sharp Crested Example Un-submerged

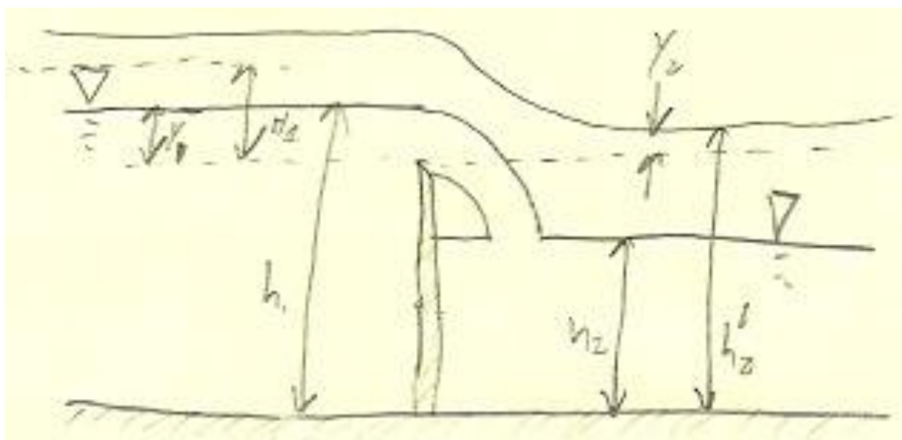

Sharp Crested Example Submerged

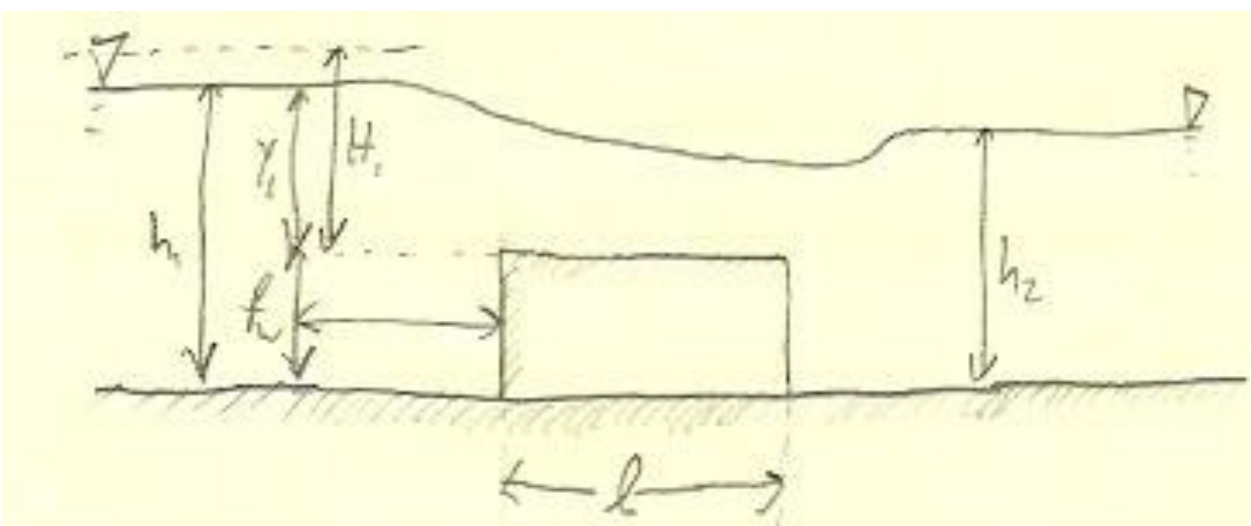

Broad Crested Weir Example

(c) ketabton.com: The Digital Library

عموی غاښی لرونکی پرچاوه V-notch weirs

عمودی غاښی پرچاوه د اوبو د اندازه کولو لپاره استعمالیږی .

په ټوله نړۍ کې پیدا کیږي ځکه جوړونه او نصبونه یې مستقیمه ده .

د ساده جریان د اندازې لپاره په ابتدایئ شکل جوړیږی .

په غاښې کې د جریان ارتفاع او دیسچارج په اسانۍ سره اندازه کیږی .

$$Q=(g/2)^{1/2}*y_c^{5/2}$$

Qدیسچارج gجاذبه Y_c د اوبو ارتفاع

ماهی نیونې پرچاوې Fishing Weirs

په ټوله نړۍ کې د ماهی نیونې پرچاوې پیدا کیږی ځکه دا ډیرې ساده دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماهی نیونې پرچاوې په تایوان کې استعمالیږی .

د تاوکښونو پرچاوېBend way weirs

دا پرچاوې د سیندونو په کږو تاوکښونو کې د غیر منظم جریان لپاره استعمالیږی .

1. ددی پرچاوې هدف دادی ترڅو په تنګو تاوکښونو کې بیړی چلولو ته زمینه برابره کړی .
2. Usually angled 20°-30° upstream
3. پرچاوې لږ اطمینانیت لری ترڅو کشتی په کم جریان کې کنترول شي مګر دا پرچاوې ښه اطمینانیت لری ترڅو د بستر سرعت ته کنترول شی.
4. په هر تاوکښ کې د 4-14 پرچاوې جوړیږی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

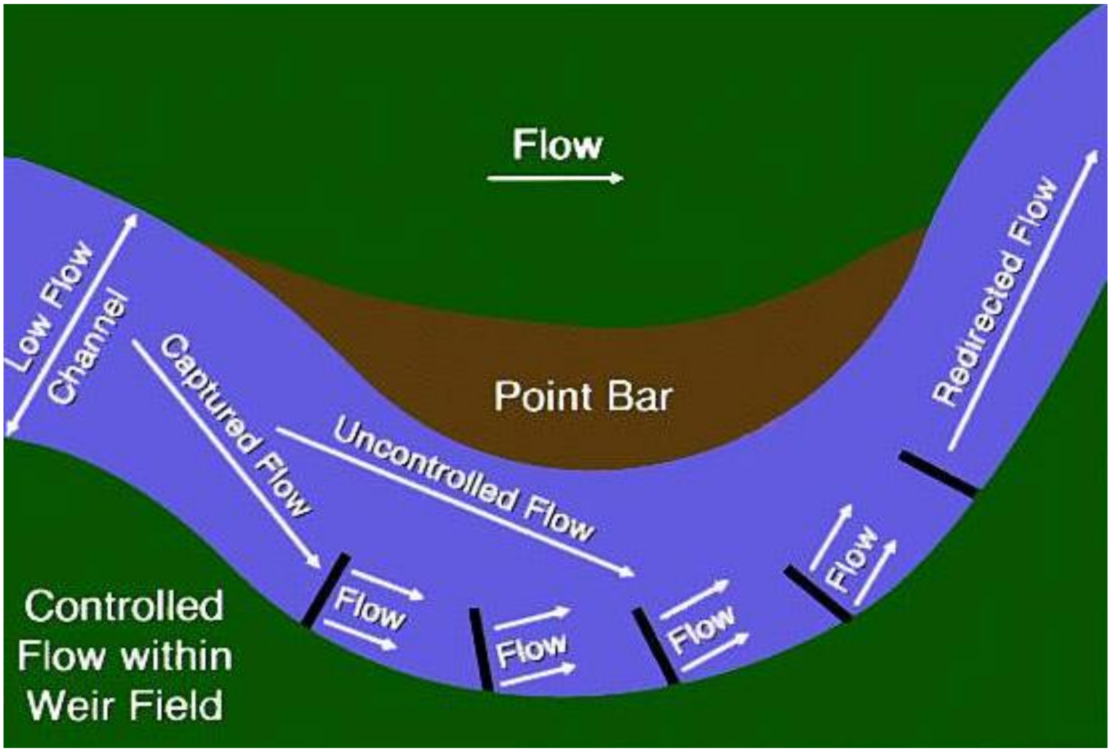

Bend way Weir

تفریحی استعمال :

پرچاوې د لامبولو لپاره یوه لوبه جوړوی ترڅو تفریح وشي .

اوبه د پرچاوو پواسطه لاندی ښکته کیږی او د کښتیو چلولو او توبینګ لوبې لپاره استعمالیږی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

:Habitat considerations

1. د پرچاوې ښکته برخې کې يو لوی ډنډ جوړيږی چې د ماهيانو د مهاجرت مخنيوی کوی او دلته ماهيان پاتې کيږی.
2. پرچاوې د ماهيانو د ساتنې لپاره هم جوړيږی .
3. د پرچاوې په ښکته برخه کې د ډبرو زينې کولې شي چې آبشار جوړ کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حیواناتو ساتنې د پرچاوو له ډولونو څخه یو ډول Newbury Riffle دی چې د ساختمانونو د کنترول درجو لپاره استعمالیږي .

د پرچاوې شاته اوبه د تفریح لپاره ډنډ وی او ماهیان هم مهاجرت نشی کولی .

د پرچاوې جوړونه Weir Construction

د پرچاوو د جوړونې یوه ساده لار داده چې څو تختې له 2-3 ځلې د سیند په بستر کې کیښودل شي .

ساختمانې مواد د پرچاوو غاړو ته لکه د خاورو ډیرۍ واچول شي ترڅو اوبه ذخیره کړي .

د زینو شکل سره پرچاوو لپاره په لاندی برخه کې باید ډبرې واچول شي ترڅو یو میلان او حمایه جوړه کړي .

کله چې زیاتې پرچاوې جوړو نو هغه باید اعمار شي ترڅو میلان د ساختمانونو سره سمون وخوری او مواد رسوب ونه کړی.

د پرچاوو شکیدنه Weir Failures

(c) ketabton.com: The Digital Library

که چیرته پرچاوې په مناسب ډول جوړی نشي او همدارنګه شاته یې د خاورو ډیری نه وی نو حتما شکیدنه کوی .د

پرچاوو شکیدنه د کښتیو چلولو او حیواناتو لپاره خطرناکه ده

Failed concrete weir on Clear Creek

نتیجه :

پرچاوې او بندونه ډیر زیات استعمال لری او ډیزاینړی .

دا باید حتما ډیزاین شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیژندنه :

دا مقاله په 2012 میلادی کال کې د Nell Kolden and Taylor Barnett لخوا لیکل شوی ده او ما پښتو ژبې ده وژباړله هیله ده ټول انجینران ترې ګټه واخلې .

سید سمیع الله نصرت

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library